

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

ZAKON Br.2003/20

O PESTICIDIMA

Skupština Kosova

Osnivajući se na Uredbu UNMIK-a br. 2001/9 od 15 maja 2001 godine, o Ustavnom Okviru za Privremenu samoupravu na Kosovu, člana 9.1.26 (a) i 5.1 (n).

U cilju regulisanja proizvodnje, uvoza, izvoza, distribucije, prodaje i upotrebe pesticida na Kosovu

Usvaja :

ZAKON O PESTICIDIMA

Član 1
DEFINICIJE

Izrazi koje se koriste u ovom Zakonu imaju značenja kako sledi:

- a) "Aktivna supstanca" je bilo koja hemijska supstanca ili mikro-organizam, uključujući i viruse, koji predstavljaju biološki aktivni deo prisutna u formulisanom proizvodu;
- (b) "Reklamiranje" je promovisanje prodaje ili upotrebe bilo kojih pesticida putem štampe, audio ili vizuelnih medija, natpisa, izlaganja, poklona, pokazivanja ili usmeno.
- (c) "Analiticar" je bilo koja osoba postavljena ili imenovana u okviru ovog zakona za ispitivanje pesticida;
- (d) "Biocidni proizvodi" su aktivne supstance i formulisani proizvodi koji sadrže jedan ili više aktivnih sastojaka, u formi u kojoj su oni dostavljeni korisniku, sa namerom da kao hemijsko ili biološko sredstvo unište, oštete, ucine bezopasnim, sprece delovanje ili na drugi nacin ispolje kontrolni uticaj na bilo kom štetnom organizmu;

- (e) "Opšti naziv" je naziv namenjen pesticidu od strane Medunarodne organizacije za standarde (ISO) koji ce se koristiti kao opšti ili ne-vlasnicki naziv samo za taj poseban aktivan sastojak;
- (f) "Kontejner" je bilo koji predmet u kome ili kojim se pesticidi mogu obložiti, pokriti, okružiti, zadržati ili upakovati, uključujući i materijal u kontaktu sa pesticidom;
- (g) "Poslodavac" je bilo koja osoba koja zapošljava, upravlja, nagleda ili kontroliše jednu ili više osoba angažovanih za rukovanje ili primenu pesticida;
- (h) "Životna sredina" obuhvata vodu, vazduh, zemljište, divlje vrste flore i faune, klimu, i bilo kakav medusobni-odnos između njih, kao i bilo kakav odnos sa živim organizmima;
- (i) "Izvoz" je distribucija pesticida van Kosova. Izvoz obuhvata i re-izvoz;
- (j) "Uvoz" je uvođenje pesticida na Kosovo. Uvoz obuhvata i tranzitni prelaz kroz Kosovo do konacne destinacije van Kosova;
- (k) "Formulisan proizvod" predstavlja kombinaciju razlicitih supstanci (aktivnih i inertnih), dizajniranih da prikažu proizvod korisnim i efikasnim za svrhu odredenu u formi u kojoj je dostavljena korisniku;
- (l) "Štetni organizmi" su biljke, životinje, insekte, gljive, viruse, bakterije i ostale patogene agense cije je prisustvo štetno ili koji imaju štetan uticaj na ljudska bica, njihove aktivnosti ili na proizvode koji oni koriste ili proizvode, ili na životinje, biljke i životnu sredinu;
- (m) "Inspektor" je osoba postavljena ili imenovana po ovom Zakonu za inspekciju pesticida;
- (n) "Uputstva za upotrebu" je pismeno ili graficko uputstvo za upotrebu, ili opis pesticida, koja se nalaze unutar kontejnera ili su pricvršćena na kontejner pesticida, a koja nisu data na etiketi;
- (o) "Integralna zaštita" znaci racionalna primena kombinacije bioloških, biotehnoških, hemijskih, agrotehnickih ili biljno-selektivnih mera pomocu kojih je upotreba hemijskih pesticida bi se umanjilo na strogi minimum neophodan da se nivo štetnih organizama održi na nivoima ispod onih koji izazivaju ekonomski neprihvatljivu štetu ili gubitak;
- (p) "Etiketa" je pisana, graficka ili štampana sadržina na , ili priložena uz pesticid, neposredno u spoljni kontejner, i u maloprodajnoj ambalaži pesticida;
- (q) "Proizvodnja" je priprema, sjedinjavanje, formulisanje, mešanje, pravljenje ili drugaciji vid obrade pesticida u cilju njegovog dostavljanja korisnicima, uključujući i pakovanje i prepakovanje;
- (r) "Pakovanje" i "Prepakovanje" je prenos ili prepakovanje pesticida iz jednog kontejnera u drugi kontejner;

- (s) “Štetocina” je svaka životinja, organizam uključujući i insekte, nematode, grinje, glodare itd. štetne po ljudska bica, životinje, biljke i njihove aktivnosti;
- (t) “Pesticidi” su svi hemijski proizvodi o zaštiti biljaka (biocidi, rodenticidi, muloscidi i nematocidi).
- (u) “Profesionalni primenjivac pesticida” je bilo koja ovlašćena osoba koja primenjuje ili upotrebljava pesticide;
- (v) “Trgovac pesticidima na malo” je bilo koja registrovana osoba u nadležnom organu koja plasira pesticide na maloprodajno tržište;
- (y) “Trgovac pesticidima na veliko” je bilo koja registrovana osoba u nadležnom organu koja plasira pesticide na veleprodajno tržište u cilju njihove distribucije u nepromenjenoj formi, i u velikim količinama;
- (z) “Plasman na tržište” je svaki uvoz, prodaja, distribucija, upotreba, uskladištenje ili snabdevanje sa pesticidima za korisnike na Kosovu, sa ili bez uplate.
- (aa) “Proizvod za zaštitu bilja” je aktivna supstanca i formulisani proizvod koji sadrži jednu ili više aktivnih supstanci, u formi u kojoj je dostavljen korisniku, a namenjen je:
- (i) da zaštiti biljke ili biljne proizvode od svih štetnih organizama ili da spreči delovanje takvih organizama
 - (ii) da, osim kao hranljivi sastojak, na drugi način utiče na životne procese biljaka;
 - (iii) da očuva biljne proizvode
 - (iv) da uništi nepoželjne biljke
 - (v) da uništi delove biljaka, odvрати ili spreči neželjeni rast biljaka;
- (bb) “Registracija” je odobrenje od nadležnog organa za plasman na tržištu i korišćenje pesticida.
- (cc) “Autoritet za registraciju” je nadležni organ koji sprovodi registraciju pesticida na Kosovu.
- (dd) “Autoritet za licenciranje” je nadležni organ koji izdaje dozvole osobama koje se bave pesticidima.
- (ee) “Skladištenje” je čuvanje pesticida za prodaju, distribuciju i upotrebu; i
- (ff) “Trgovacko ime” je naziv pod kojim se pesticid etiketira, registruje i reklamira od strane osobe kojoj je odobrena registracija pesticida po ovom Zakonu i koji može da koristi isključivo ta osoba kako bi se proizvod razlikovao od ostalih pesticida koji sadrže iste sastojke;
- (gg) “Zabranjeni pesticid” je hemikalija koja je zabranjena konačnom odlukom MPŠRR, a na osnovu predloga uprave za registraciju sa ciljem da se zaštiti ljudsko i životinjsko zdravlje ili životna sredina, a obuhvata i pesticid kojem je odbijeno odobrenje za prvu upotrebu, i koji je povučen sa tržišta na Kosovu od strane industrije.

(hh)“Strogo ograničen pesticid” je hemikalija koja je praktično zabranjena konačnom odlukom MPŠRR na osnovu predloga uprave za registraciju sa ciljem da se zaštiti ljudsko ili životinjsko zdravlje ili životna sredina , mada su određene specifične upotrebe ipak dozvoljene;

(k)“Izuzetno opasni pesticidi” je hemikalija formulisana za upotrebu kao pesticid sa potencijalom da prouzrokuju ozbiljne zdravstvene ili ekološke efekte koji se mogu uociti u okviru uslova za upotrebu.

Clan 2 REGISTRACIJA PESTICIDA

2.1 Niko ne može da proizvodi, uvozi, izvozi, pakuje, prepakuje, etiketira, skladišti, prodaje, distribuira, primenjuje, poseduje, upotrebljava ili na bilo koji drugi način plasira bilo koji pesticid na tržište na Kosovu, osim ako je:

- (a) registrovan u skladu sa ovim Zakonom;
- (b) namenjen u svrhe naučnog istraživanja ili procene, a imenovana uprava je odobrila specijalnu dozvolu za upotrebu pod kontrolisanim uslovima, u ograničenim količinama i za određeni period, i za upotrebe.
- (c) odlučeno da se na drugi način registruje ili izuzme po ovom zakonu.

2.2 Prijava za registraciju ili ponovnu registraciju pesticida biće načinjena na način i u formi postavljenoj u Administrativnom uputstvu.

2.3 Uprava za registraciju će svoju odluku o registraciji pesticida zasnovati na proceduri utvrđenoj u Zakonu i na osnovu usklađenih regionalnih i međunarodnih standarda za registraciju pesticida u onoj meri u kojoj je to najpraktičnije.

2.4 Registracija ili ponovna registracija pesticida će biti važeća za određenu upotrebu(e) za period određen ovim Zakonom .

Clan 3 ZAHTEV ZA DOZVOLU

3.1Bilo koja osoba koja želi da obavlja jednu ili više sledećih aktivnosti mora prvo da dobije dozvolu od nadležne uprave odgovorne za zaštitu bilja (u daljem tekstu “uprava za izdavanje dozvole”) za:

- a. Proizvodnju pesticida;
- b. Izvoz pesticida;
- c. Uvoz pesticida;
- d. Trgovinu pesticidima na veliko;
- e. Trgovinu pesticidima na malo;
- f. Profesionalnu primenu pesticida.

3.2 Dozvole izdate po članu 3.1 važiće osim ako se ne ponište, obustave ili na drugi način ukinu od strane uprave za izdavanje dozvola, ili na neki drugi način dat u okviru ovog Zakona.

3.3 Dozvole izdate po članu 3.1 (a), (b) ili (f) moraju da se pokažu bilo kojoj ovlašćenoj osobi koja zatraži da vidi ovo ovlašćenje.

3.4 Dozvole izdate po članu 3.1 (c-f) moraju da budu sve vreme vidljivo izložene u odgovarajućim prostorijama.

3.5 Dozvole po članu 3.1 (a-d, f) biće izdavane od strane Odseka za proizvodnju i zaštitu bilja, MPŠRR.

3.6 Dozvole po članu 3.1 (e) biće izdavane od strane nadležne uprave za idavanje dozvola na opštinskom nivou.

Član 4 TAKSE ZA DOZVOLU

4.1 Naplata takse za dozvolu izdato po ovom Zakonu vršice se u iznosu i pod uslovima koji su utvrđeni iz Ministarstva.

4.2 Prihod izveden od taksi za dozvolu biće deponovan u fondu kosovskog budžeta.

Član 5 DOZVOLA ZA UVOZ PESTICIDA

5.1 Osoba koja želi da uvozi registrovani pesticid mora da se prijavi za dozvolu imenovanoj upravi za izdavanje dozvola u skladu sa zahtevima i procedurama utvrđenim po članu 19. ovog Zakona.

5.2 Osoba koja želi da uveze neregistrovan pesticid po članu 3.1 (a) mora da se prijavi za dozvolu imenovanoj upravi za izdavanje dozvola u skladu sa zahtevima i procedurama utvrđenim po članu 19. ovog Zakona.

5.3 Pesticidi koji se uvoze na Kosovu, moraju imati rok upotrebe od jedne godine, od dana ulazka na Kosovu. U specijalnim slučajevima, ako to uprava za izdavanje dozvola odredi, može se prihvatiti kraci rok trajanja.

5.4 Dozvole izdate po članu 5.1 i 5.2 moraju da obuhvataju uslove za obaveštavanje odgovarajućih uprava pogranične kontrole o vremenskom periodu svakog uvoza i da potvrde isporuku svakog uvoza na konacnu destinaciju.

Clan 6
DOZVOLA ZA IZVOZ PESTICIDA

6.1 Osoba koja želi da izvozi pesticide mora da se prijavi za dozvolu imenovanoj upravi za izdavanje dozvola u skladu sa zahtevima i procedurama utvrđenim po članu 19. ovog Zakona.

6.2 Dozvola izdata po članu 6.1 mora da obuhvata uslove za obaveštavanje odgovarajućih uprava pogranične kontrole o vremenskom periodu za svaki izvoz.

Clan 7
DOZVOLA ZA PROIZVODNJU PESTICIDA

7.1 Osoba koja želi da proizvodi pesticide na Kosovu mora da se prijavi za dozvolu imenovanoj upravi za izdavanje dozvola u skladu sa zahtevima i procedurama koji će biti utvrđeni po članu 19. ovog Zakona.

7.2 Bilo kakva promena ili premeštanje poslovanja u druge prostorije mora da se da na znanje imenovanoj upravi za izdavanje dozvola. U slučaju da se poslovanje premesti na drugu lokaciju, mora se podneti prijava za novu dozvolu.

Clan 8
DOZVOLA ZA RAD KAO TRGOVAC PESTICIDIMA NA VELIKO ILI NA MALO

8.1 Osoba koja želi da radi kao trgovac pesticidima na veliko ili na malo mora da poseduje dozvolu izdatu od strane uprave za izdavanje dozvola koja pokazuje da je osoba ispunila uslove utvrđene po članu 19. ovog Zakona.

8.2 Promena u vidu odgovornog agronoma ili premeštanje poslovanja u druge prostorije mora da se da na znanje upravi za izdavanje dozvola. U slučaju da se poslovanje premesti na drugu lokaciju mora se podneti prijava za novu dozvolu.

8.3 Po ovom zakonu, odgovoran trgovac mora da bude osoba koja poseduje adekvatno obrazovanje- agronoma, obuku, znanje i iskustvo kao što je utvrđeno po članu 19. ovog Zakona.

Clan 9
DOZVOLA ZA RAD KAO PROFESIONALNI PRIMENJIVAC PESTICIDA

9.1 Osoba koja želi da radi kao profesionalni primenjivac pesticida mora da poseduje dozvolu izdatu od strane imenovane uprave za izdavanje dozvola u skladu sa utvrđenim zahtevima i procedurama .

9.2 Ministarstvo će odrediti Referentnu instituciju, koja će vršiti edukaciju lica, zainteresovana za promet pesticidima.

Član 10

POLJOPRIVREDNE APOTEKE

10.1 Naimenovana uprava u opštini ce izdati dozvolu trgovcu na malo u formi utvrdenoj ovim zakonom .

10.2 Odredeni autoritet u opštini ce osigurati da su prostorije trgovca na malo (poljoprivredna apoteka) locirane u oblastima sa manjom koncentracijom ljudskih bica i životinja saglasno sa primenjivim zakonom o upotrebi zemljišta, ukljucujuci i planske propise, i ovaj zakon.

Član 11

DISTRIBUCIJA PESTICIDA

11.1 Niko ne sme da distribuira pesticide koji ne odgovaraju određenim uslovima i kvalitetu pesticida. U slučaju sumnje da pesticid ne zadovoljava određene kriterijume, inspektor ce zaustaviti prodaju, a zatim uzeti i poslati uzorke Nadležnoj instituciji.

11.2 Pesticidi se jedino mogu distribuirati u originalnoj ambalaži sa pricvršćenom etiketom.

11.3 Uputstvo za upotrebu napisano jezikom korisnika mora da bude priloženo uz pesticide za distribuciju.

11.4 Pesticidi se ne smeju distribuirati u slučaju da je rok upotrebe na etiketi istekao.

11.5 Osobama mladim od 18 godina je zabranjeno da prodaju, distribuiraju ili dobavljaju pesticide u bilo kom drugom obliku.

Član 12

REKLAMIRANJE PESTICIDA

12.1 Kada reklamiraju svoje proizvode, uvoznici, proizvođaci, trgovci na veliko, trgovci na malo i primenjivaci pesticida, moraju da se pridržavaju zakona. U nedostatku Zakona treba postupati u skladu sa dotičnom legislaturom, iz ove oblasti, Evropske Unije

Član 13

ZABRANJENI I STROGO OGRANICENI PESTICIDI

13.1 Pesticidi i aktivni sastojci zabranjeni za uvoz, izvoz, ili proizvodnju i plasman na tržište na Kosovu bice utvrđeni ovim zakonom.

13.2 Donacije pesticida bice distribuirane u saglasnosti sa svim primenjivim zakonima na Kosovu i bice prihvaceni tek nakon prethodnog odobrenja od strane uprave za registraciju.

13.3 Uprava za registraciju ce razmenjivati informacije sa drugim zemljama o zabranjenim, strogo ogranicenim ili izuzetno opasnim pesticidima podloznim procedurama za dobijanje Prethodno informisanog pristanka u okviru relevantnih medunarodnih sporazuma kao što su Medunarodna pravila ponašanja o distribuciji i upotrebi pesticida i odredbe Roterdamske Konvencije iz 1998 godine o Proceduri dobijanja prethodno informisanog pristanka za određene opasne hemijska sjedinjenja i pesticide u Medjunarodnoj trgovini.

13.4 Zalihe zabranjenih, strogo ogranicenih i izuzetno opasnih pesticida određenih ovim zakonom koji ostaju na Kosovu nakon stupanja na snagu ovog Zakona bice:

- (a) Obznanjene MPŠRR i prikupljene u okviru vremenskog roka i u saglasnosti sa utvrđenim procedurama ;
- (b) Ukoliko nisu obznanjene i prikupljene po podclanu (a), bice konfiskovane bez nadoknade i bice odstranjene u skladu sa primenjivim zakonima o opasnim otpacima i u skladu sa administrativnim uputstvom donetim u okviru ovog Zakona. Troškovi odstranjivanja po ovom clanu snosice vlasnik ili posednik ovakvih zaliha pesticida.

13.5 MPŠRR ce na osnovu predloga uprave za registraciju dopustiti razuman vremenski period za izbacivanje zaliha zabranjenih, strogo ogranicenih ili izuzetno opasnih pesticida određenih ovim Zakonom, u zavisnosti od zasluga svakog slucaja, ali ne prelazeci više od dve (2) godine nakon stupanja na snagu Zakona

Clan 14

AUTORITET ZA REGISTRACIJU

14.1 Autoritet za registraciju je odgovoran za registraciju pesticida i za ukidanje registracija pesticidima na Kosovu, za obaveštavanje Ministra o kontroli i upravljanju svim pesticidima na Kosovu, i za obavljanje svih ostalih funkcija koje su joj dodeljenje po ovom zakonu.

14.2 Autoritet za registraciju ce svoje dužnosti i funkcije obavljati samostalno.

14.3 Ministarstvo ce imenovati clanove autoriteta za registraciju, na osnovu njihove tehnicke sposobnosti za pesticide ili za pitanja vezana za pesticide, a takode i na osnovu obrazovanja i iskustva iz fitopatologije, entomologije, biologije, hemije, agronomije, toksikologije i ostala srodna polja ekspertize. Autoritet za registraciju sacinjavaju:

- (a) dva clana iz Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja, a jedan od njih je Sekretar koji ce predsedavati autoritetom za registraciju;
- (b) dva clana iz Ministarstva zdravlja, i jedan clan iz Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja koje ce predložiti odgovarajuci autoritet;
- (c) jedan clan koji ce predstavljati Udruženje trgovaca poljoprivrednim sirovinama predložen od strane udruženja; i
- (d) dva clana iz naucnih ili istraživackih institucija

14.4 Postavljeni članovi uprave za registraciju će raditi u periodu od tri godine i svi članovi će raditi na nivoima nadoknade utvrđenim u Administrativnom uputstvu.

14.5 Određeni autoritet za registraciju će funkcionisati u skladu sa procesnim normama koje će uprava za registraciju razviti i usvojiti. Ove procesne norme će biti korektne, nepristrasne i zasnovane na međunarodno priznatom zakonu. Ministri će odlučivati o žalbama na odluke donete od strane autoriteta za registraciju.

14.6 Autoritet za registraciju će utvrditi procedure i pravila, saglasno sa regionalnim i međunarodnim standardima, u vezi kojih će se informacije u prijavama za registraciju pesticida smatrati poverljivim, na koji način će se voditi i čuvati poverljivi dokumenti i ko će imati pristup njima.

14.7 Autoritet za registraciju, po potrebi, može da zatraži od ovakvih kvalifikovanih osoba da učestvuju, bez prava glasa, na njenim sednicama, ili da oforme Komisije o određenim pitanjima.

14.8 Autoritet za registraciju:

(a) će procenjivati i ocenjivati prijave za registraciju pesticida, koristeći procedure za procenu rizika opisane članom 19. ovog Zakona i uzimajući u obzir bar sledeće:

(i) negativne efekte koje distribucija pesticida ima na životnu sredinu i korisnicke organizme;

(ii) opasnosti po ljudsko i životinjsko zdravlje;

(iii) efikasnost;

(iv) kvalitet deklarisanе specifikacije tehničkog materijala i sastav formulisanog proizvoda;

(v) etiketu i uputstva, i po potrebi opis, fotografiju ili primerak predloženog(ih) pakovanja;

(vi) ostatke, i

(vii) alternative kao što su integrisana kontrola i čista tehnologija pesticida;

(b) u skladu postupaka za donošenje odluka utvrđenoj članom 19. ovog Zakona, obavestice kandidata o svojoj odluci na taj način.

14.9 Na osnovu odluke uprave za registraciju, Sekretar će:

(a) registrovati pesticide i izdavati potvrde

(b) poništiti ili povući registraciju

(c) skupljati takse koje će biti utvrđene.

(d) primeniti ili, u određenim slučajevima uzimajući u obzir javni interes, odreci se uslova za odobravanje, odreci se uslova za dodeljivanje produženja, obustave ili opoziva bilo koje registracije prethodno odobrene ovim Zakonom.

14.10 Uprava za registraciju ce biti finansirana od strane budžeta Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja. Prihodi izvedeni po ovom Zakonu bice deponovani u Konsolidovani budžet Kosova.

Član 15 **SEKRETAR ZA PESTICIDE**

15.1 Ministarstvo ce postaviti Sekretara za pesticide koji ce biti clan osoblja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja koje je clan uprave za registraciju.

15.2 Sekretar ce voditi Registar pesticida u kojem ce biti registrovan trgovacki naziv, opšti naziv, hemijski naziv, i koncentracija svakog registrovanog pesticida, kao i naziv i adresa kandidata, koji bi u slucaju pravne osobe bili naziv i adresa registrovanih od strane nadležne uprave za registraciju preduzeca na Kosovu.

Član 16 **ŽALBE**

16.1 Ministar ili ovlašćeni organ Ministarstva ce saslušavati i odlucivati o žalbama bilo kog kandidata na odbijanje uprave za registraciju ili uprave za izdavanje dozvola da odobri registraciju ili da izda dozvolu, ili na odluku da poništi registraciju ili da obustavi, opozove ili ukine dozvolu. Ministar ili ovlašćeni organ Ministarstva može da potvrdi, izmeni ili poništi bilo koju odluku odgovarajućeg autoriteta

16.2 Žalba na odluku uprave za registraciju može se uložiti u roku od petnaest (15) dana od donošenja takve odluke. Žalba mora da bude uložena u pisanoj formi i može da bude praprocena relevantnim dokumentima.

16.3 Ministar ili ovlašćeni organ Ministarstva ce odlucivati po žalbi u roku od 30 dana od dana prijema žalbe i obavestice odgovornu osobu napismeno.

16.4 Ništa u ovom clanu ne sprecava kandidata da zatraži ispravku na odluku Ministra od nadležnog suda na Kosovu.

Član 17 **INSPEKTORI**

17.1 Inspektori imenovani od strane Ministarstva ce nadgledati sprovođenje postojećeg zakona, kao i Administrativnih uputstava i odluka donetih u okviru postojećeg zakona.

17.2 Inspektor, u svim opravdanim prilikama i nakon pokazivanja svoje kartice za identifikaciju, može da:

- (a) pristupi bilo kom zemljištu, prostoriji, letelici, brodu ili vozilu, na kome ili u kome on ili ona opravdano sumnja da je bilo koja odredba ovog Zakona prekršena, osim za one prostorije koje se koriste isključivo kao stambene;

- (b) zahteva pokazivanje, pregled, ispitivanje i kopiranje potvrda, dozvola, evidencije ili drugih dokumenata koja se cuvaju po ovom Zakonu;
- (c) uzme uzorke bilo koje supstance na koju se ovaj Zakon odnosi i, kao što je određeno ovim zakonom, može da podnese te uzorke na analizu;
- (d) obavlja povremene inspekcije svih ustanova koje uvoze, porizvode, pakuju, skladište, prodaju, distribuiraju, upotrebljavaju, reklamiraju ili na drugi nacin plasiraju pesticide na tržište na Kosovu;
- (e) konfiskuje bilo kakvu opremu, pesticide, dokumenta, evidenciju ili bilo koju drugu stvar za koju inspektor veruje da je upotrebljena pri kršenju ovog Zakona, dokle god:
 - (i) inspektor da priznanicu, u formi koja je propisana, osobi od cijeg staranja je ta stvar oduzeta; i
 - (ii) je stvar brzo vracena osobi onog trenutka kada je neophodna istraga ili tužba završena, osim za neregistrovane pesticide koji ce, ukoliko je to naredeno od strane autoriteta za izdavanje dozvola, biti uništeni na nacin određen ovim zakonom.
- (f) zahteva pomoc Carinskih službenika, Policajaca ili Kosovskog zaštitnog korpusa u obavljanju njegovih ili njenih dužnosti po ovom Zakonu.
- (g) prijavi kršenje ovog Zakona nadležnim sudovima.

17.3 Odluka bilo kog suda ustanovljenog ovim Zakonom ce nadvladati nad odlukom bilo kog inspektora, u pogledu odstranjivanja bilo kog predmeta konfiskovanog po Clanu 17.2(e).

Clan 18 **PREKRŠAJI I KAZNE**

18.1 Kaznom od 5.000 do 50.000 € kaznice se osoba koja:

- (a) proizvodi, pakuje, etiketira, prodaje, skladišti, distribuiraju, poseduje ili upotrebljava pesticid na Kosovu koji nije registrovan u skladu sa ovim Zakonom;
- (b) se bavi ili je ukljucena u bilo koje aktivnosti navedene gore u clanu 3.1 pre nego što dobije dozvolu od imenovane uprave za izdavanje dozvola, ili da nastavi da se bavi ili da bude ukljucena, dok je u toku obustava, opoziv ili ukidanje bilo koje od tih dozvola;
- (c) Promeni, pokvari ili polomi pecat na originalnoj ambalaži ili kontejneru pesticida ukoliko osoba nije korisnik pesticida u ambalaži ili kontejneru;
- (d) koristi ili zahteva od radnika da koristi pesticid na bilo koji nacin kojim se krši ovaj Zakon ili kojim se krše bilo koji uslovi uvedeni za registraciju ili dozvolu;

- (e) otklanja bilo koji pesticid ili otpatke pesticida na način koji može da škodi ljudskom ili životinjskom zdravlju ili životnoj sredini, ili koji može da krši zakon.
- (f) distribuira pesticide koji ne zadovoljavaju uslove i kvalitete sa dozvole za registraciju.
- (g) Distribuira pesticide u ne-originalnoj ambalaži, bez etikete i bez uputstava.
- (h) Distribuira pesticide kojima je istekao rok upotrebe
- (i) Prodaje, odobrava ili dostavlja pesticide osobama mladim od 18 godina.
- (j) Prepakuje pesticide na neovlašćen način.

Član 19
PRIMENA
ADMINISTRATIVNIH UPUTSTAVA

19.1 Ministarstvo može da izda administrativna uputstva za primenu ovog Zakona u vezi:

- (a) ograničenja uvoza, proizvodnje, izvoza, prodaje, distribucije, rukovanja, upotrebe ili plasiranja na tržište bilo kog aktivnog sastojka ili pesticida;
- (b) registra pesticida
- (c) utvrđivanja uslova i zahteva za izdavanje dozvola za uvoz, proizvodnju, izvoz, prodaju, distribuciju, rukovanje, upotrebu ili plasiranje na tržište bilo kog pesticida, uključujući i one koji se koriste pri upravljanju integrisanom kontrolom;
- (d) utvrđivanja uslova i zahteva za pakovanje, etiketiranje, uputstava za upotrebu i reklamiranje bilo kog pesticida.
- (e) utvrđivanja zahteva, kao i dužnosti, za poslodavce, radnike i trgovce na malo i veliko u vezi sa prodajom i upotrebom pesticida, uključujući i one koji se koriste pri integrisanom upravljanju štetocinima;
 - i) određuje institut Referenta za edukaciju lica koji će se baviti prometom pesticida
- (f) utvrđivanja uslova za otklanjanje i likvidaciju otpadaka pesticida i pesticidnih kontejnera;
- (g) nametanja uslova za kontrolu ili zabranu uvoza, proizvodnje, izvoza, prodaje, distribucije, rukovanja, upotrebe, reklamiranja ili plasiranja na tržište aktivnog sastojka pronađenog u bilo kom pesticidu;
- (h) utvrđivanja maksimalnih nivoa ostataka za ostatke pesticida, saglasno sa međunarodnim specifikacijama;

(i) utvrđivanja metoda za uzimanje uzoraka i analizu, kao i metode za obavljanje bilo kakvih naučnih ispitivanja na bilo kom semenu, sadnicama, biljnim prinosima ili biljnim proizvodima;

(j) imenovanja uprava za izdavanje dozvola, ovlašćenih laboratorija i analiticara po ovom Zakonu, kao i dopuštenih metoda uzorkovanja i analitičkih procedura; i

(k) sa ostalim stvarima koje ovaj Zakon uređuje.

19.2 Bilo koje administrativno uputstvo doneto u okviru ovog Zakona će navesti opšti naziv i broj Hemijske izvodne službe (C.A.S.) koji koristi Međunarodna agencija za standarde, za dotični pesticid.

Član 20 **PRELAZNE ODREDBE**

20.1 Nakon stupanja na snagu ovog zakona, prestat će da vaze odredbe primjenjivih zakona iz oblasti pesticida.

Član 21

21.1 Bilo koja osoba koja trenutno uvozi, izvozi, proizvodi, trguje na veliko, trguje na malo i na drugi način plasira bilo koji pesticid na tržište na Kosovu će morati da podnese prijavu za izdavanje dozvole obezbeđene u članu 3.1 ne kasnije od trideset (30) dana nakon stupanja na snagu postojećeg Zakona.

Član 22 **STUPANJE NA SNAGU**

Ovaj zakon stupa na snagu nakon odobrenja od strane Skupštine Kosova i nakon proglašenja od strane Specijalnog predstavnika Generalnog Sekretara Ujedinjenih Nacija

Zakon Br. 2003/20
16 Oktobar 2003

Predsednik Skupštine Kosova

akademik Nexhat Daci